370380 ـ آیا نِصاب پول نقد بر اساس قیمت نقره است یا بر اساس طلا؟

سوال

من از ازبکستان هستم و ادارۀ مسلمانان ازبکستان اعلام کرده که مقدار نصاب طلا ۲۷۰۰ دلار است اما قیمت ۸۵ گرم طلای خالص ۵۱۰۰ دلار است. آیا در این باره باید از ادارۀ مسلمانان ازبکستان پیروی کنم؟ منظورم این است که اکنون باید چگونه زکاتم را حساب کنم؟ زکاتم را از چه روشی حساب کنم؟ آیا بر اساس طلای خالص یا بر اساس فتوای ادارۀ مسلمانان ازبکستان؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

تعیین نصاب پول

کار درست در تعیین نصاب پول کاغذی آن است که بر اساس نقره حساب شود نه بر اساس طلا، زیرا این بیشتر به نفع فقراست.

نِصاب نقره ۵۹۵ گرم است، بنابراین کسی که پولی معادل این مقدار نقره داشته باشد، زکات بر او واجب می‌شود.

فقهای متقدم در کالاهای تجاری این را مقرر نموده و همان چیزی را که بیشتر به سود فقراست در نظر گرفته‌اند.

در «الروض المربع» (۲۱۱) آمده است که: «و کالاهای تجاری در هنگام پایان حَول (یک سال زکاتی) بر اساس همان عینی که بیشتر به سود فقراست قیمت‌گذاری می‌شوند یعنی طلا یا نقره، پس اگر ارزش آن با یکی از این دو نقد به نصاب رسید و بر اساس نقد دیگری به نصاب نرسید، همان نقدی معتبر است که [کالا یا پول] بر اساس آن به نصاب رسیده است».

در بیانیۀ «مجمع فقه اسلامی» وابسته به سازمان همبستگی کشورهای اسلامی آمده است: «وجوب زکات پول نقد اگر قیمتش به کمترین دو نصاب طلا یا نقره برسد یا نصابش با دیگر اموال نقدی [طلا و نقره] و کالاهای تجاری تکمیل شود» (بیانیۀ ۶/ ۱۰۱).

در «فتاوی اللجنة الدائمة» (۹/ ۲۵۷) آمده است: «پرسش: می‌خواهیم بدانیم نصاب زکات به دلار چقدر است؟

پاسخ: مقدار نصاب زکات در دلار و دیگر پول‌های کاغذی مقداری است که معادل با بیست مثقال طلا یا صد و چهل مثقال نقره در همان زمانی باشد که زکات دلار و دیگر اوراق نقدی بر شما واجب شده است و این مقدار بر اساس هر کدام از این دو نصاب که بیشتر به نفع فقیر است حساب می‌شود و این بنابر اختلاف قیمت [طلا و نقره] بر اساس زمان و مکان است.

وبالله التوفیق وصلی الله علی نبینا محمد وآله وصحبه وسلم.

عبدالله بن قعود، عبدالله بن غدیان، عبدالرزاق عفیفی، عبدالعزیز بن عبدالله بن باز».

نگا: «مجموع فتاوی ابن باز» (۱۴/۱۲۵).

بر این اساس، ببینید ۵۹۵ گرم نقره چقدر ارزش دارد و اگر پول شما به این مقدار رسید زکات دارد و باید دو و نیم درصد آن را به عنوان زکات بدهید.

والله اعلم.